

คำวินิจฉัยของ นายสุธี สุทธิสมบุรณ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๒/๒๕๔๘

วันที่ ๗ เมษายน ๒๕๔๘

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคประชาชนธรรม

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๔๘ โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคประชาชนธรรม กรณีพรรคประชาชนธรรมไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕

ข้อเท็จจริงตามคำร้อง โดยสรุป

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคประชาชนธรรม เมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๔๗ ซึ่งครบกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันในวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๔๘ ตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาค และจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา โดยนายทะเบียนพรรคการเมืองได้แจ้งให้พรรคประชาชนธรรมดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๕ ดังกล่าว ตั้งแต่ วันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๔๗ เมื่อครบกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับตั้งแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคประชาชนธรรม พรรคประชาชนธรรมไม่ดำเนินการใด ๆ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงมีเหตุให้ยุบพรรคประชาชนธรรมตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

ศาลรัฐธรรมนูญมีมติ เมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๔๘ ให้รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยพร้อมมีคำสั่งให้แจ้งผู้ร้องทราบ และส่งสำเนาคำร้องให้ผู้ถูกร้องทราบ เพื่อให้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่รับหรือถือว่าได้รับหนังสือ

ศาลรัฐธรรมนูญมีมติ เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ ให้ปิดประกาศศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคประชาชนธรรม ไว้ที่ทำการศาลรัฐธรรมนูญเป็นเวลาสิบห้าวันนับแต่วันปิดประกาศ และส่งสำเนาหนังสือให้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาพร้อมสำเนาคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองไปยังพรรคประชาชนธรรมอีกครั้งหนึ่งตามข้อกำหนดของศาลรัฐธรรมนูญ

พรรคประชากรธรรมโดย พันตรี จิตตพงษ์ พิธิษฐ์บรรณกร หัวหน้าพรรคประชากรธรรม ผู้ถูกร้อง มีหนังสือ ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ ซึ่งแจ้งต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า ขอน้อมรับหลักการปฏิบัติ และพร้อมที่จะดำเนินการยุบพรรคประชากรธรรมให้เป็นไปตามกฎหมาย และขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่ง ยุบพรรคประชากรธรรม

ข้อเท็จจริงตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองและคำชี้แจงของหัวหน้าพรรคประชากรธรรม มีเพียงพอในการพิจารณาวินิจฉัย โดยมีประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัย คือพรรคประชากรธรรมไม่ดำเนินการ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ มีเหตุให้ยุบพรรคประชากรธรรมตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ หรือไม่

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ และ มาตรา ๖๕ บัญญัติไว้ ดังนี้

มาตรา ๒๕ “ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิก ซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมือง อย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา”

มาตรา ๖๕ “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง
- (๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน
- (๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕
- (๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง
- (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๕ หรือ

มาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่าเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้วให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา”

พิจารณาแล้วเห็นว่า พรรคประชาชนธรรมได้รับจดทะเบียนจัดตั้งพรรค เมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ครบกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันในวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๕๘ พรรคประชาชนธรรมมิได้ดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาค และจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขาตาม มาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง ประกอบกับหัวหน้าพรรคประชาชนธรรมได้ชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญพร้อมปฏิบัติตามกฎหมาย และขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคประชาชนธรรม กรณีจึงมีเหตุให้ยุบพรรคประชาชนธรรมตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง จึงให้ยุบพรรคประชาชนธรรม

นายสุธี สุทธิสมบุรณ์
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ